

CRITERIS DE CORRECCIÓ (Model Monzó/Ciges) PAU JUNY DE 2019

Es donen **suggeriments** només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

OPCIÓ A: Text de Monzó

1. Comprensió del text

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: El procés d'escriptura d'un conte/El fracàs en l'escriptura d'un conte a causa de la recerca de la perfecció/La recerca de la perfecció

Parts bàsiques del text:

- Primera part: Introducció o plantejament. Ens parla del procés d'escriptura d'un conte (primer paràgraf i part del segon, línies 1-12).
- Segona part: Desenvolupament o nus o conflicte (part del segon paràgraf i tercer). Des de l'oració «El troba gairebé perfecte». És ací on sorgeix un obstacle (li falta el títol) que motiva un conflicte, ja que l'escriptor, tot i els intents que fa, serà incapaç de trobar un títol prou bo (línies 12-21).

Es pot donar cert marge a l'hora de situar el pas de la primera part a la segona, atés que té lloc dins el segon paràgraf. Podria acceptar-se també que la segona part comença amb «Rumia quin posar-hi»

- Tercera part: Desenllaç. L'escriptor es dóna per vençut en no trobar el títol adequat i decideix destruir el conte (quart paràgraf, línies 22-25).

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt] Resposta semioberta.

c) Identifica la tipologia textual i especifica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret].

És un text narratiu. S'hi relata el procés d'escriptura d'un conte, la problemàtica al voltant de trobar el títol per al text i les conseqüències de no trobar-lo.

Característiques:

- Presència d'una veu narrativa (no identificada i que no forma part de la història) que conta en tercera persona i en present. En aquest sentit, podem veure diferents temps verbals («s'asseu», «agafa», «fica», «comença»...).
- Els esdeveniments van succeint-se linealment i reflecteixen una estructura pròpia d'una narració amb introducció, nus o conflicte i desenllaç.
- Hi ha elements textuais que permeten marcar el desenvolupament del temps («A mitja tarda...»/«A nit ja entrada...»/«A l'alba...»).
- Apareix un únic personatge («l'home»), sense cap descripció externa.
- La història se situa en un únic lloc: l'espai on l'home escriu («l'escriptori»)

d) Indica cinc exemples de recursos expressius de caràcter literari presents al text. [0,5 punts; 0'1 punt per cada exemple. Si els exemples són diferents, encara que siguin del mateix tipus, la resposta és vàlida] Cal tenir en compte que el que es proposa a continuació no és una llista tancada (es poden indicar altres exemples que no s'esmenten en aquest document).

A banda d'alguns trets ja esmentats en la pregunta anterior (que no haurien d'estar repetits en aquesta pregunta per a ser tinguts en compte), podem considerar exemples com:

- El recurs al present per part del narrador intensifica la proximitat del receptor a allò que es relata.
- El narrador, inicialment, se centra en l'acció de l'escriptura del conte però també ens trasllada l'activitat mental del personatge (narrador omniscient). Exemples d'aquesta condició del narrador serien: «rumiar», «acudir», «pensar», «es dóna per vençut», «resignat», «sabent».
- S'observa al segon paràgraf com es passa de narrar les accions a introduir la interioritat del personatge. Ho veiem a partir de «Li agrada molt», quan comença a activar-se la valoració que fa el personatge del que ha escrit i els seus pensaments. Aquest recurs és clau en la construcció del tercer paràgraf («acuden», «pensa», «pensa»). En aquest sentit, trobem l'ús dels dos punts per anar connectant pensaments del personatge.
- Ús d'adjectius o quantificadors que aporten valoració del personatge respecte a l'escriptura i els seus efectes: «molt», «feliç», «millor», «gairebé perfecte», «escaient», «immillorable», «gens», «pitjor», «ben precís», «perfecte», «prou bo», «perfecte del tot».
- Ús de verbs (tercer paràgraf) que reflecteixen les conseqüències negatives de no trobar el títol escaient (sinonímia): «destrossen», «trenca», «esguerren», «espatlla».
- L'acció se centra en un únic episodi, amb un únic personatge, un únic espai i durant un període temporal breu.
- En algunes parts del conte domina l'acció (especialment en la primera) i aquesta és presentada amb oracions breus i amb una construcció senzilla. Aquest estil dota el relat d'un ritme àgil, viu.
- El desenllaç del conte pot interpretar-se com un recurs a l'absurd o la hipèrbole, que ens fa pensar en la posició extrema de l'escriptor respecte a la necessitat de perfecció absoluta. En aquest sentit, podria interpretar-se com una crítica o, en tot cas, podria donar peu a una reflexió.
- El desenllaç també queda marcat per la destrucció dels fulls fins a fer-los miquetes, amb una imatge d'insistència i reiteració («estripa... estripa...», «successivament»).

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]

1. escriptori (línia 1): oberta
2. dubta (l. 3): sorda
3. fulls escrits (l. 7): sonora
4. perfecte (l. 12): oberta

b) Torna a escriure les frases del text següents substituint els elements subratllats en cadascuna pel pronom feble adequat. Indica'n també la funció sintàctica. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta; 0'125 si només encerten la funció sintàctica o la substitució pronominal]

1. agafa un full de paper blanc (línia 1): complement directe (o bé, nucli del complement directe, o bé una part del complement directe constituït per un sintagma nominal format pel nucli i el seu complement del nom); *n'agafa un* (no s'accepta *agafa'n un*).
2. Col·loca el munt de fulls corregits a la dreta (l. 8): complement circumstancial (o adjunt) de lloc; *hi col·loca el munt de fulls corregits*
3. per convertir-se en un conte perfecte del tot (l. 20-21): complement de règim; *per convertir-s'hi*.
4. impedeix que sigui perfecte del tot (l. 23): complement directe; *ho impedeix*.

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules (o expressions) al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. enèsima (línia 10): 'Que ocupa un lloc indeterminat, però molt elevat, dins d'una sèrie de fets o actes que es repeteixen'; encara que no col·loque amb exactitud amb el mot *vegada*, es podria considerar sinònim *elevat, freqüent, incalculable, innombrable, infinit, incommensurable, abundant, nombrós, copiós, alt.*
2. escaient (l. 12): 'Que escau bé, que és encertat i oportú'; *apropiat, adient, idoni, avinent, oportú, ajustat, convenient, conforme, enraonat, just, adequat.*
3. acuden (l. 15): 'Vindre a la ment una idea, un pensament o una resposta d'una manera sobtada': *ocórrer-se, inventar-se, passar pel cap, caure-hi, compensar-se, empescar-se, idear.*
4. es dóna per vençut (l. 22): 'Reconéixer, algú, que no pot guanyar, rendir-se'; *transigir, abandonar, sotmetre's, flaquejar, cedir, rendir-se, afluixar, capitular, inclinar-se, passar per l'adreçador, desistir, consentir, claudicar.*

3. Expressió i reflexió crítica

- a) **Valora la repercussió de l'assaig de Joan Fuster en el context de l'època. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]**
- b) **Escriu un text de característiques tipològiques semblants al que has llegit en què s'explique l'experiència d'algú amb la creació d'una obra artística (pintura, escultura, música, literatura...). Recorda que has de posar un títol al text. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]**

Si no es posa títol al text, es descomptaran 0'2 punts.

En els apartats de Comprensió del text i d'Expressió i reflexió crítica, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: del home/del home o Castello/Castello, 1 falta; però, del hort/del home o Castello/qüestio, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: Castello, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.

OPCIÓ B: Text de Ciges

1. Comprensió del text

- a) **Describeix el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]**

Tema: Campanya de promoció del valencià relacionada amb el món dels nadons

Parts bàsiques del text:

1. Primera part: introducció al tema (línies 1-4)

Introducció, on s'anuncia el tema del text de manera general, això és, s'hi presenta la campanya, l'objectiu que té i el fil conductor que l'articula (el món que gira al voltant dels nadons).

2. Segona part: es desenvolupa l'exposició i descripció de la campanya, s'hi explica en què consisteix, quins objectes s'han creat, quins dispositius s'han elaborat per a difondre-la, etc. (línies 5-24).

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Identifica la tipologia textual i especifica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0,5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret]

Es tracta d'un text expositiu. També es pot acceptar que es tracta d'un text expositiu amb seqüències argumentatives.

Així ho posen de manifest les característiques següents:

-El text és objectiu, impersonal

-Ús profús de passives (*ha estat presentada, va ser presentat el passat curs*) i impersonals (*es vol acollir, es proposen noms valencians, es durà a terme, s'ha creat una caixa, es posa a l'abast, es canten*).

-Ús de temps verbals en present d'indicatiu (i pretèrit perfet).

-Ús de verbs copulatius o semànticament pròxims, com ara *ser, tenir, consistir a*.

-Sintaxi elaborada amb ús freqüent de subordinades de relatiu: *en el qual es pot llegir, en què es proposen noms, en el qual es posa, que ha estat presentada a l'Hospital General*, etc.

-Lèxic concret i clar.

-Dades concretes: numèriques (6000 caixes), adreça web, noms de participants, títols, etc.

-Organització lògica de les idees, amb connectors que hi participen: *Per això, a més, d'aquesta manera, ja que es vol acollir*, etc.

-Ús dels dos punts, per a concretar o exemplificar la informació.

-El text inclou descripcions d'alguns aspectes de la campanya.

d) Explica la funció que fan al text les cometes i la lletra cursiva. [0,5 punts: 0'25 per l'explicació de les cometes i 0,25 per la de la cursiva]

-La cursiva es fa servir en el text per a marcar un manlleu (*leitmotiv*), en aquest cas de l'alemany, que ha estat adoptat al català sense alterar la forma originària i que equival a l'adaptació *motiu conductor* 'tema central i recurrent d'una obra'.

-En el text, les cometes mostren tres usos diferents:

a) per a indicar que les línies incloses entre aquestes cometes no són de l'autor del text, sinó que són una reproducció fidel d'una de les fonts esmentades per a explicar la companyia, les paraules del diputat de Cultura, Xavier Rius: "de segur que pares i mares agraeixen molt aquest regal de les comares, perquè l'espera del naixement d'un fill és un dels moments més importants en la vida d'una persona".

b) També serveixen ací per a indicar els textos o eslògans que apareixen impresos en diversos objectes de la campanya: "Somriu! Valencians de viatge" (en un adhesiu), "Parla'm! Entenc el valencià" (una tira per al xupló).

c) Finalment, també s'ha fet servir en el text per a marcar el títol del disc de cançons de bressol que forma part de la campanya: "Bressolant".

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]

1. dolça (línia 4): tancada
2. consisteix a acompanyar (l. 6-7): sonora
3. tendra (l. 7): oberta
4. llibret elaborat (l. 11): sorda

b) A continuació, hem subratllat estructures sintàctiques. Indica el tipus d'oració composta que representen i, si és pertinent, la funció sintàctica que realitzen. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta; 0'125 si només encerten el tipus d'oració o la funció sintàctica]

1. La campanya [...] consisteix a acompanyar el nadó d'una manera dolça i tendra (línia 5-7): Oració (o clàusula) subordinada substantiva d'infinitiu (si no apareix aquesta darrera informació també es pot considerar correcta la resposta) en funció de complement de règim (o bé de complement de preposició o de terme).
2. un díptic elaborat juntament amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua en què es proposen noms valencians arrelats al territori (l. 10-11): Oració (o clàusula) subordinada adjectiva (especificativa) en funció de complement de nom.
3. Les 6.000 caixes que s'han elaborat (l. 15): Oració (o clàusula) subordinada adjectiva (especificativa) en funció de complement de nom.
4. de segur que pares i mares agraeixen molt aquest regal de les comares, perquè l'espera del naixement d'un fill és un dels moments més importants en la vida d'una persona (l. 16-18): Oració subordinada (o clàusula) adverbial en funció de complement circumstancial de causa (també es poden considerar correctes les respostes: oració adverbial no circumstancial de causa; oració interordinada causal; construcció causal).

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules (o expressions) al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. nadons (línia 3): 'Xiquet nascut de fa poc'; *xiquet, xiquet de bolquers, bebé, infant*.
2. pitet (l. 8): 'Peça de roba que es posa a les criatures damunt del pit, penjada del coll, per a evitar que s'embruten el vestit quan mengen'; *bavosall, baverall* (no s'accepta **baver* ni **bavero*).
3. durà a terme (l. 14): 'Executar una cosa, finalitzar-la'; *executar, finalitzar, acabar, realitzar, fer, portar a cap, portar a terme, dur a cap, satisfer, celebrar*.
4. posa a l'abast (l. 20): 'Posar en situació de poder ser agafat o assolit per algú'; *oferir, donar, difondre, publicar, fer conèixer*.

3. Expressió i reflexió crítica

a) Explica les aportacions de Vicent Andrés Estellés al gènere poètic. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

b) Redacta un text de característiques tipològiques semblants al de Teresa Ciges, en el qual expliques una campanya distinta però amb la mateixa finalitat. Recorda que has de posar un títol al text. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

Si no es posa títol al text, es descomptaran 0'2 punts.

En els apartats de Comprensió del text i d'Expressió i reflexió crítica, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: del home/del home o Castello/Castello, 1 falta; però, del hort/del home o Castello/qüestio, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: Castello, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.